

МАРАТ ОСПАНОВ АТЫНДАҒЫ БАТЫС ҚАЗАҚСТАН МЕМЛЕКЕТТІК МЕДИЦИНА УНИВЕРСИТЕТІ

Кафедра: Патологиялық анатомия және сот медицинасы

Студенттің өзіндік

Тақырып: Аутопсия: түсінік, маңызы. Аутопсия әдістері.
ЖҰМЫСЫ

Орындаған: Қосымбаева К.А.

Группа: 316 "А"

Тексерген: Аманшиева А.А

Жоспары:

- ▣ Кіріспе.
- ▣ Негізгі бөлім.
  - ❖ Аутопсия мақсаты және .
  - ❖ Аутопсия қолданылу техникасы
  - ❖ Аутопсия заңдылығы
- ▣ Қорытынды.
- ▣ Пайдаланылған әдебиеттер.

Өлікті жару немесе аутопсия -

Өлімнің себептері мен жүзеге асқан уақытын дәл анықтау үшін өлікті (аутопсия) соттық-медициналық жару; бұл шара өлім қылмыстық салдардан пайда болды деген күдік туғанда немесе өлімнің себептері түсініксіз болған кезде жасалады және ол бас сүйек қуысы мен кеуде және ішек-қарын қуыстарын ашу шаралары арқылы жасалады; судьяның немесе прокурорының қаулысы бойынша жүргізіледі.

Аутопсия (*Autopsia*- жарып өз көзімен көру) - жарып көру, аутопсия - секция. Клиника-анатомиялық диагноздарды салыстыру мақсатында мүрдені жару, ашып көру- морфологиялық әдіс. Осы арқылы мүшелердегі өзгерістерді анықтау, емнің дұрыстығына көз жеткізу, өлім себебін анықтау, диагнозды салыстыру арқылы, алға қойған мақсаттарға жету

Аутопсия көпке дейін көру арқылы көптеген патологиялық өзгерістерді анықтауға болады. Қазіргі таңда ауруханада өлген әрбір науқас осы әдіспен тексеріліп, клиникада қойылған диагноздың дұрыс не қате екендігін, қолданылған емнің қаншалықты пайдалы және уақытылы болғандығы, аурудың асқыну белгілері, өлу себептері анықталады.

Download from
Dreamstime.com

This watermark comp image is for previewing purposes only.

24616983

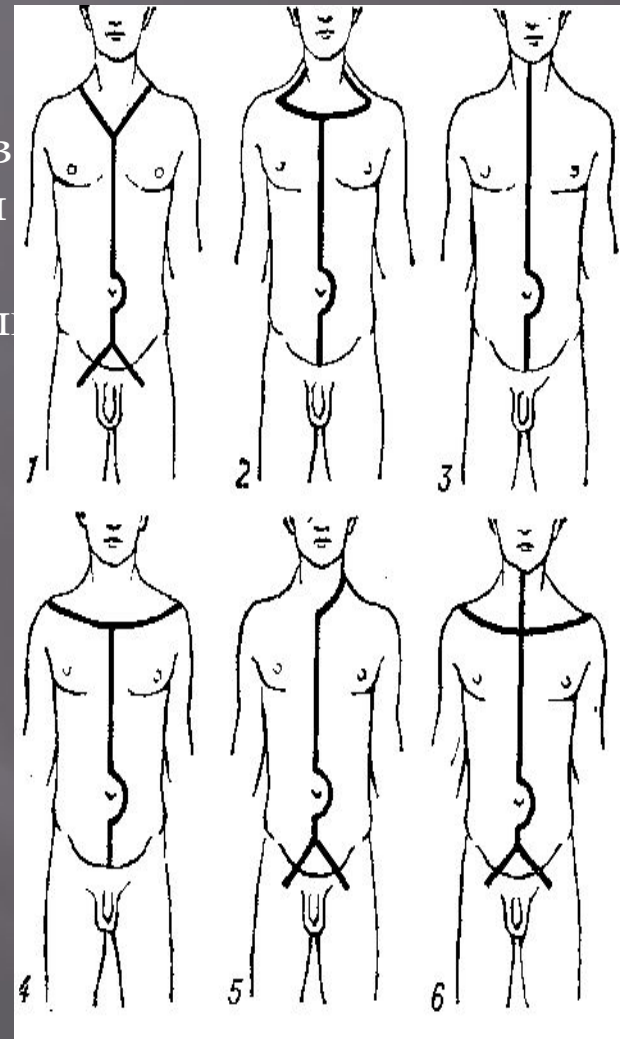
Philcold | Dreamstime.com

Аутопсия кезінде ауру белгілерін тек көзбе көріп қана қоймай, алынған материалды жан-жақты *гистологиялық, гистохимиялық, иммуноморфологиялық*, керек болған жағдайда, *электронды микроскоппен* тексеру мүмкіндігі бар. Кейде ауру диагнозын анықтау үшін бактериологиялық, вирусологиялық зерттеулерде кеңінен қолданылды.

Аутопсия

- Мәйітті ашу әдістемесі біртіндеп дамды және жетілдірілді. 19 ғ. екінші жартысының басында Вирхов бірінші мәйітті ашудың белгілі және ең тиімді тәртібін көрсетті. Вирхов әдісі кең таралған болып табылады және одан тек бөлшектерде ғана ерекшеленетін барлық басқа әдістер (Геллер — Ценкер, Киари, Летюль, Шора) үшін негіз болады.
- Патологоанатомиялық ашып қарауды ауруханалар жанындағы арнайы секциялық құралдармен жабдықталған мекемелерде жүргізеді. Инфекциялық ауруларды жұқтырудың алдын алу үшін прозектор көйлектің үстіне халат пен клеенкалы алжапқыш, ал қолдарына резеңке қолғап киеді. Іріңді инфекция ошағынан іріңді флорамен жұғу қаупі бар, қалған саусақтың байқалмаған шаншуы, қабырға сынығы, скальпель өткір және т.б. нәтижесінде, мысалы, бұрынғы шаншу аймағында прозектор қолының терісінде пайда болатын мәйіттің күйреуі пайда болуы мүмкін.

- Жарықты күндізгі жарық кезінде жүргізу қажет, себебі жасанды жарық кезінде мәйіттің жабындары мен мүшелерінің түсіндегі өзгерістер туралы дұрыс қорытынды жасау қиын.
- Бас сүйекті ашқанда бас сүйегін зерттеу үшін бір құлақтан екінші құлаққа қараңғыға кесіп, бас сүйегінің жұмсақ жабындарын ортасынан және артынан бөліп, бас сүйегінің шеңберлі кесу жұмыстарын жүргізіп, бас сүйегінің күмбезін алады, қатты ми қабығын бөлгеннен кейін миды алып, ашады.
- Мұрынның қосалқы қуыстарын зерттеу үшін бас сүйектің сағитталды түбін кеседі (Харка бойынша).
- Жұлынның миы сүйек өскіндері сызығының бойымен жамылғыларды кескеннен және омыртқаның артқы сүйектерін кесіп алғаннан кейін алынады.

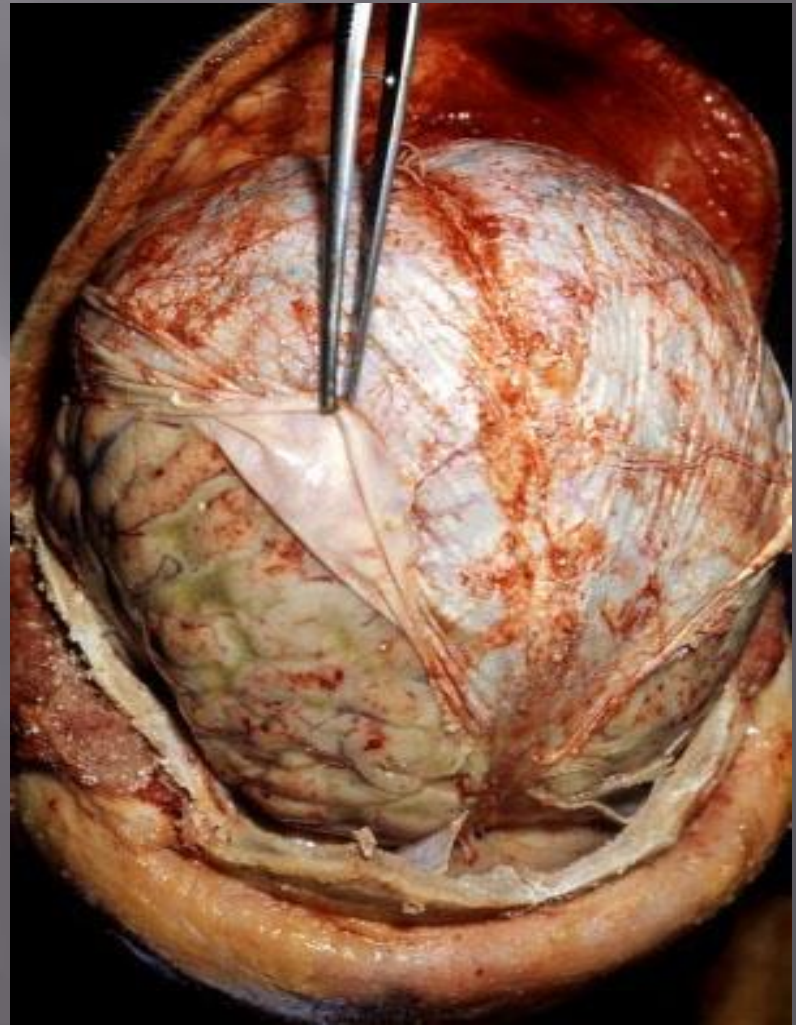
- Бас сүйек пен омыртқа каналын ашу дене қуыстарын ашар алдында болуы мүмкін немесе жағдайдың ерекшеліктеріне қарай одан кейін жүреді.
- Егер бұл үшін деректер болса, аяқтарды соңғысы ашады; аяқ-қолдарда бұлшық ет, сүйек және сүйек кемігі, буындар, қан тамырлары, нервтердің жай-күйін зерттейді.

Аутопсия тәртібі

- Мәйітті патологоанатомиялық сою үшін жалпы тәртіп қабылданды.
-
- Ашу алдында ашушы мен қатысушылар аурудың клиникалық ағымымен және ауру тарихынан немесе аурудың барысын қадағалаған дәрігердің ауызша хабарламасынан тірі болған диагнозымен танысады.
- Содан кейін ашушы мәйіттің сыртқы тексерісін жүргізеді, ал жынысы, мөлшері, дене бітімі, конституционалды пішіні, тамақтануы, жабынының жағдайы (түсі, мәйіттің дақтары, бөртпелері, қан құйылу, жаралар, жаралар, тыртықтар, ойық жаралар, ісіктер және жабындарының ісіктері және т.б.), мәйіттің қабығы, мәйіттің иістері туралы деректерді белгілей отырып, өлген адамның жасы белгілерінің паспорттық деректерге сәйкестігін анықтайды.

- ▣ Сыртқы қараудан кейін жұмсақ жабындарды кесу және бөлу, қуыстар мен дене мүшелерін ашу керек. Бұл үшін иектен бастап лобқаға дейін жүретін негізгі жамылғыны жасайды. Кейбіреулер басқа түрдегі тіліктерді пайдаланады. Барлық жағдайларда негізгі секциялық тіліктің операциядан кейінгі жаралар немесе арнайы зерттеуге жататын тері қабаттарының ақаулары арқылы өтпеуін қадағалау қажет.
- ▣ Кесілгеннен кейін жамылғыларды бөліп, орта сызықтан жаққа бұрады; бұл ретте құрсақ қуысы ашылады және кеуде қуысы жалаңаштанады, оны қабырғалардың шеміршекті бөліктерін сүйек бөліктеріне өту орнына жақын кесу жолымен ашады.
- ▣ Қуыстарды ашқаннан кейін ағзалардың жағдайы мен өзара қарым-қатынасының ерекшеліктерін, қандай да бір жинақтардың, жабысулардың және т.б. болуын анықтай отырып, оларды егжей-

Қорытынды

Мәйіттерді жинау союдың соңғы сәті болып табылады: мүшелерді қайта қуысқа салады, тіліктер тігеді, мәйітті жуады және киінеді. Мәйітті ашу кезінде мәйіттің ашық бөліктерінде ешқандай тілік жасалмайды, мәйітті киген кезде ашылған ашу белгілері байқалмайды. Ішінара ашуға болмайды, мысалы, тек іш қуысы немесе бас сүйегінің қуысы, өйткені бұл ретте дұрыс емес нәтиже алуға болады.

Пайдаланылған әдебиеттер:

- Сейтімбетов Т.С., Төлеуов Б.И.,
Сейтімбетова А.Ж., Биологиялық химия.
Қарағанды 2007
- Ж.Ахметов «Паталогиялық
анатомия-1» А.Білім, 2008ж.
- Ә.Нұрмұхамбетұлы
«Патофизиология» А., 2007ж.
- У.Сайпіл, К.Өмірзақова «Заттар
алмасуы» А., Ғылым. 2004ж.

Презентацияны бағалау критерилері (бағалау парағы)

№	Орындау критеріі	0-0,1	0,2-0,3	0,4-0,5
1	Презентацияны рәсімдеу			
2	Презентацияның 4 компоненті			
3	СӨЖ тақырыбына мақсаттың адекваттылығы			
4	Мазмұны			
5	Қорытынды / ұсыныстар			
6	Әдебиеттер			
7	Материалды игеруі және регламентті сақтау			
8	СӨЖ кестесіне сай тапсырылу дер кезінде тапсырылуы			

Қорытынды

0-0,1 критерий орындалмаған

0,2-0,3 критерий ескертулермен орындалған

0,4-0,5 критерий орындалған